*Др Иван Д. МИЛИЋ**, асистент са докторатом
Правни факултет Универзитета у Новом Саду

ДОИ: 10.5937/bezbednost2102140M
УДК: 658.71:343.232(497.11)(094.5)
Прегледни научни рад
Примљен: 16. 4. 2020. године
Ревизија: 22. 11. 2020. године
Датум прихватања: 7. 9. 2021. године

Заштитна мера забране учествовања у поступцима јавних набавки у Закону о прекршајима[1]

Сажетак: *У децембру 2019. године Народна скупштина Републике Србије донела је Закон о допунама Закона о прекршајима, који има укупно три члана. Закон ступа на снагу 1. јула 2020. године и њиме се прописује нова заштитна мера – забрана учествовања у поступцима јавних набавки. У фокусу пажње аутора је управо заштитна мера забране учествовања у поступцима јавних набавки.*

Кључне речи: *јавне набавке, прекршај, кривично дело, забрана, мере безбедности.*

Увод

Заштитне мере које се могу изрећи учиниоцима прекршаја на неки начин су пандани мерама безбедности које се прописују Кривичним закоником (КЗ, Службени гласник Републике Србије, бр. 85/2005, 88/2005, 107/2005, 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014, 94/2016, 35/2019), мерама безбедности које прописује Закон о одговорности правних лица за кривична дела (ЗОПЛКД, Службени гласник Републике Србије, бр. 97/2008), као и заштитним мерама које прописује Закон о привредним преступима

* i.milic@pf.uns.ac.rs

1 Рад је написан у оквиру пројекта „Биомедицина, заштита животне средине и право“ (бр. 179079), који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

(ЗПП, Службени лист СФРЈ, бр. 4/77, 36/77, 14/85, 74/87, 57/89, 3/90, Службени лист СРЈ, бр. 27/92, 24/94, 28/96, 64/2001, Службени гласник Републике Србије, бр. 101/2005).

Закон о прекршајима (ЗП, Службени гласник Републике Србије, бр. 65/2013, 13/2016, 98/2016, Одлука Уставног суда) прописује дванаест заштитних мера, Кривични законик једанаест мера безбедности, Закон о одговорности правних лица за кривична дела три мере безбедности, док Закон о привредним преступима прописује четири заштитне мере.

Закон о допунама Закона о прекршајима (ЗОДЗП, Службени гласник Републике Србије, бр. 91/2019), који ступа на снагу 1. јула 2020. године, уводи још једну заштитну меру – *забрану учествовања у поступцима јавних набавки*. Од 1. јула 2020. године у прекршајном праву Републике Србије постојаће тринаест заштитних мера. Заштитне мере које се од стане суда могу изрећи учиниоцима прекршаја неретко теже погађају учиниоца од изречене казне. Поједине заштитне мере су строже по учиниоца прекршаја него мере безбедности које се изричу учиниоцима кривичних дела, тако да у неким случајевима кривично дело није најтеже казнено дело (вид. Милић, 2016: 937–955; Милић, 2017: 405–415).

Честе измене прописа у области прекршајног права иду у правцу прописивања нових и заоштравања постојећих санкција (вид. Ристивојевић, Милић, 2018: 85). То је учињено и Законом о допунама Закона о прекршајима, тако што је прописана нова заштитна мера. Међутим, поставља се питање да ли је законодавац требало да донесе Закон о допунама Закона о прекршајима и уведе заштитну меру, или је ипак требало да поради на отклањању *недостатака* у Закону о прекршајима и осталим прописима који садрже прекршајне одредбе. Питање оправданости увођења забране учествовања у поступцима јавних набавки поставља се пре свега зато што се актуелним Законом о прекршајима прописују три заштитне мере које се могу састојати и у томе што се њиховим изрицањем учиниоцу прекршаја забрањује да учествује у поступцима јавних набавки.

На самом почетку рада указаћемо на заштитну меру забране учествовања у поступцима јавних набавки. Указаћемо на све њене недостатке и лоше законско уређење. У раду ће бити речи и о три заштитне мере које су значајне за овај рад, а које могу да се састоје и у забрани учествовања у поступцима јавних набавки. Мањи део

рада посвећен је и кривичној одговорности у вези са јавном набавком и могућношћу забране учиниоцу кривичног дела да учествује у поступцима јавних набавки. Исто тако, пажња је посвећена и привредно-преступној одговорности у вези са јавном набавком и могућностима забране учиниоцу привредног преступа да учествује у поступцима јавних набавки. Предмет пажње су и делови закона о јавним набавкама који се тичу мере забране учествовања у поступцима јавних набавки.

Забрана учествовања у поступцима јавних набавки

Законом о допунама Закона о прекршајима прописује се заштитна мера забране учествовања у поступцима јавних набавки. То је једина новина ЗОДЗП. Законодавац је у ЗОДЗП прописао само у чему се мера *састоји* и колико најдуже може да *траје*. Забрана учествовања у поступцима јавних набавки *састоји се* у привременој забрани учиниоцу прекршаја да учествује у поступцима јавних набавки. Заштитна мера може трајати до две године рачунајући од правноснажности пресуде (члан 2 ЗОДЗП). Сматрамо да је овакво законско решење лоше, тј. да није потпуно. Мишљења смо да је законодавац, када је већ *увео* нову заштитну меру, морао да уреди бар и следећа питања:

1. услове под којима се мера изриче;
2. да ли се мера изриче обавезно или факултативно;
3. ако се мера изриче факултативно, да ли се другим прописом (законом и уредбом) може предвидети њено обавезно изрицање;
4. колико заштитна мера најкраће може да траје;
5. да ли се време које кажњени проведе на издржавању казне затвора урачунава у време трајање мере

Образложење Закона о допунама Закона о прекршајима у погледу увођења заштитне мере

Измене и допуне закона *морају* имати одређену сврху. Било би нелогично да интервенције законодавца у законе који су на снази немају свој циљ. С тим у вези, корисно је видети шта се наводи у Образложењу Закона о допунама Закона о прекршајима у погледу

прописивања заштитне мере забране учествовања у поступцима јавних набавки. На основу тог образложења долази се до закључка да је ЗОДЗП донет зато што је пре њега *постојао* Предлог Закона о јавним набавкама, који је касније и *донет*, а којим је предвиђено изрицање заштитне мере *забране* учествовања *у поступцима јавних набавки.* Тачно је да се другим законима и уредбама могу прописивати само оне заштитне мере које су предвиђене Законом о прекршајима. Међутим, из образложења се види да је прво донет Предлог Закона о јавним набавкама, па тек након њега Предлог Закона о допунама Закона о прекршајима. Дакле, прво се предлаже нешто што *не може* да се предложи, јер за то не постоји законски основ, а затим се предлаже допуна закона која ће бити *законски основ* за постојање заштитне мере забране учествовања у поступцима јавних набавки.

Одредбе закона о јавним набавкама у вези са забраном учествовања у поступцима јавних набавки

Имајући у виду да у Републици Србији постоји закон којим се уређују јавне набавке, у његовим одредбама налазе и оне које се тичу *забране учествовања у поступцима јавних набавки.* Тренутно је на снази Закон о јавним набавкама из 2012. године (ЗОЈН, Службени гласник Републике Србије, бр. 124/2012, 14/2015, 68/2015), у којем се *не налазе* одредбе о заштитној мери забране учествовања у поступцима јавних набавки. Међутим, Народна скупштина донела је нови Закон о јавним набавкама 2019. године (ЗОЈН, Службени гласник Републике Србије, бр. 91/2019), чија примена почиње 1. јула 2020. године, и који садржи одредбе о заштитној мери забране учествовања у поступцима јавних набавки. Реч је о поменутом предлогу, који је у међувремену „постао закон“ и био разлог за доношење Закона о допунама Закона о прекршајима.

Коме се може изрећи забрана учествовања у поступцима јавних набавки?

Закон о јавним набавкама прописује и прекршаје. Као што је и правило, прекршаји су прописани у казненим одредбама. Законом о јавним набавкама нису прописани привредни преступи нити кривич-

на дела. У казненим одредбама ЗОЈН/2019. прописују се *прекршаји наручиоца* (члан 236) и прекршаји понуђача (члан 237). У члану у којем се прописују прекршаји понуђача (члан 237) последња два става односе се на предмет нашег интересовања – *забрану учествовања у поступцима јавних набавки.* За одређене прекршаје из члана 237 понуђачу или кандидату, односно подизвођачу, *изриче* се заштитна мера забране учествовања у поступцима јавних набавки.

Иако смо навели да је законодавац у Закону о прекршајима требало да уреди још нека питања у вези са овом заштитном мером, видимо да је одређена питања уредио Законом о јавним набавкама. На основу оваквог решења у ЗОЈН/2019. долази се до закључка да је изрицање заштитне мере забране учествовања у поступцима јавних набавки *обавезно*. Дакле, суд нема могућност да приликом индивидуализације санкције одлучи да ли ће изрећи ову заштитну меру или неће. Он нема могућност ни да индивидуализује у чему се мера састоји, јер је то законодавац уредио у Закону о допунама Закона о прекршајима. Суд једино има могућност да индивидуализује *трајање мере*, с тим што оно не може бити дуже од две године.

Иако Закон о прекршајима има мањкавости, недоследности, контрадикторности и осталих недостатака, ипак се чини да у њему постоји правило да се заштитне мере *факултативно изричу*. Дакле, *суду* се даје „овлашћење“ да на основу свих околности и свог слободног судијског уверења донесе одлуку о њиховом (не)изрицању. Изузетно, Законом о прекршајима се за поједине заштитне мере прописује да се њихово обавезно изрицање може предвидети *прописом* којим се *одређује прекршај*. Није оправдано што законодавац такво решење није прописао и Законом о допунама Закона о прекршајима, ако ни због чега другог, онда ради правне сигурности.

Сматрамо да је изрицање заштитне мере забране учествовања у поступцима јавних набавки требало да буде *факултативно*. Нисмо сигурни да сваком учиниоцу ових прекршаја треба изрећи заштитну меру. Да ли су прекршаји заиста толико „друштвено опасни“ („друштвено штетни“) да сваком учиниоцу треба изрећи заштитну меру забране учествовања у поступцима јавних набавки?

У Закону о јавним набавкама прописује се и да о овој *мери одлучује* суд. Није потребно да се у Закону о јавним набавкама прописује ко одлучује о изрицању мере, јер то питање уређује Закон о прекршајима. Осим тога, ако је законодавац већ хтео да уреди ко је

надлежан за изрицање мере и да не буде контрадикторан у својим одредбама, онда је требало да пропише да „заштитну меру изриче суд, а не да „о заштитној мери одлучује суд“. Наиме, може се сматрати да је, ако суд „одлучује“, онда у његовој надлежност *да одлучи* да ли ће изрећи ову заштитну меру или неће. С тим у вези, може се доћи до закључка да ни законодавцу није било најјасније да ли се мера изриче обавезно или факултативно. Овакве недоследности и контрадикторности у прописима утичу на правну сигурност. Тумачење појединих одредаба Закона о прекршајима, али и осталих прописа у којима се налазе одредбе о прекршајима, представља велики изазов и за највеће правнике. Чини нам се да је законодавац приликом доношења Закона о прекршајима имао „мађехински“ однос према овој грани казненог права (вид. Ристивојевић, Милић, 2016: 162). Лоше законско уређење (мађехински однос) често се уочава и у другим прописима у којима се прописују прекршајне норме.

Јавно објављивање пресуде

Једна од заштитних мера које се прописују Законом о прекршајима јесте и јавно објављивање пресуде (члан 46 ЗП). У појединим случајевима ова заштитна мера може да погоди учиниоца теже него изречена казна. Правило је да се заштитна мера јавног објављивања пресуде *факултативно изриче*, али се прописом којим се одређује прекршај може предвидети њено *обавезно* изрицање. Дакле, законом или уредбом може се предвидети и обавезно изрицање ове заштитне мере. У ЗП је прописано да се пресуда може објавити преко *штампе, радија или телевизије.*

С друге стране, у ЗОЈН/2019. прописује се да је суд дужан да у року *од три радна дана* од дана правноснажности пресуде о изреченој мери забране учествовања у поступцима јавних набавки обавести *Канцеларију за јавне набавке*. У овом *обавештењу* суд наводи пуно име и регистарски број понуђача, кандидата или подизвођача, и датум до ког је тај субјекат искључен из поступака јавних набавки, а Канцеларија за јавне набавке наведене податке *објављује* на својој интернет страници. Овакво законско решење нејасно је из неколико разлога. 1) Зашто је суд у обавези да обавести Канцеларију за јавне набавке, и то *посебним обавештењем*? Наиме, један од послова Канцеларије за јавне набавке јесте и подношење захте-

ва за покретање прекршајног поступка. Правило је да се пресуда доставља подносиоцу захтева за покретање прекршајног поступка. Дакле, ако се Канцеларији за јавне набавке доставља пресуда за оне прекршаје за које је она поднела захтев за покретање прекршајног поступка, зашто би јој суд достављао и обавештење? 2) Канцеларија за јавне набавке наведене податке које јој доставља прекршајни суд објављује на интернет страници. Сада се поставља питање да ли је то објављивање заправо *јавно објављивање пресуде*. Видели смо путем којих средстава се према Закону о прекршајима може јавно објавити пресуда (штампе, радија или телевизије), мада Закон о јавним набавкама експлицитно прописује да се објављује *обавештење* (а не пресуда) и шта оно садржи. 3) Поставља се и питање колико ће дуго подаци о лицу којем је изречена забрана учествовања у поступцима јавних набавки бити објављени на интернет страници Канцеларије за јавне набавке.

Да ли је оправдано увођење заштитне мере?

Имајући у виду бројност заштитних мера које се прописују Законом о прекршајима, и то мера које су по *свом дејству/обиму забране* идентичне са заштитном мером забране учествовања у поступцима јавних набавки, поставља се питање да ли је било оправдано прописати заштитну меру забране учествовања у поступцима јавних набавки. Осим тога, потребно је видети да ли се и за друга два казнена дела (кривична дела и привредне преступе) може изрећи забрана учествовања у поступцима јавних набавки.

Остале заштитне мере из Закона о прекршајима повезане са забраном учествовања у поступцима јавних набавки

У овом делу рада желимо да укажемо да ЗП прописује неколико заштитних мера које се по томе у чему се састоје „изједначавају“ са заштитном мером забране учествовања у поступцима јавних набавки.

Законом о прекршајима прописују се и заштитне мере које се тичу забране вршења одређених *делатности и послова*: 1) *забрана вршења одређених делатности* (члан 55 ЗП); иако законодавац то није експлицитно прописао, ова заштитна мера се изриче физич-

ким лицима; 2) *забрана правном лицу* да врши одређене делатности (члан 56 ЗП); 3) *забрана одговорном лицу* да врши одређене послове (члан 57 ЗП).

Видимо да се једном од три наведене мере постиже исти ефекат који се постиже и заштитном мером забране учествовања у поступцима јавних набавки. Може се рећи да је забрана учествовања у поступцима јавних набавки *специјална мера* у односу на ове три наведене мере. Реч је о мери која је по својој забрани *ужа* од њих.

Одговорност физичког лица за кривично дело и забрана учествовања у поступцима јавних набавки

Кривичним закоником се прописује једно кривично дело у вези са јавним набавкама, и то *Злоупотреба у вези са јавном набавком* (члан 228 КЗ). Друштвена опасност овог кривичног дела не може се упоредити са опасношћу који имају прекршаји које прописује Закон о јавним набавкама. Међутим, Кривични законик *не прописује* меру безбедности забране учествовања у поступцима јавних набавки. То, с друге стране, значи да суд који је донео пресуду у *кривичном поступку* није у обавези да доставља „обавештење“ канцеларији за јавне набавке.

Међутим, суд *може* да учиниоцу кривичног дела изрекне меру безбедности забране вршења позива, делатности и дужности (члан 85 КЗ). Такође, уколико је донео осуђујућу пресуду, суд учиниоцу овог кривичног дела може да изрекне и меру безбедности *јавног објављивања пресуде* (члан 89 КЗ). Али то *није обавеза* суда, већ само *могућност*. Суд има могућност да приликом индивидуализације кривичне санкције донесе одлуку о (не)изрицању мера безбедности.

Међутим, у појединим случајевима може бити спорно на које се „позиве, делатности или дужности“ мера односи. С тим у вези, значајно је видети и образложење једне судске одлуке:

„У случају изрицања мере безбедности – забрана вршења позива, делатности или дужности из чл. 85. Кривичног законика треба имати у виду да ова мера у садржајном смислу значи забрану на одређено време, одређеног позива, одређене делатности или одређене дужности, при чему се:

– *Позивом* сматрају, по правилу, оне професионалне делатности које обухватају пружање другима одређених стручних услуга;

– *Делатности* најчешће значе вршење неких стручних услуга од стране појединца које се по правилу обављају у виду заната;

– *Дужности* су обавезе које се односе на располагање, коришћење, управљање, руковање или чување туђе имовине.“ (Пресуда Општинског суда у Прокупљу К. бр. 473/07 од 1. 10. 2009. године и Пресуда Апелационог суда у Нишу, КжЛ. бр. 1393/10 од 9. 6. 2010. године, *Билтен Апелационог суда у Нишу*, бр. 1/2010, Београд, Обрадила: судија Снежана Милошевић).

Одговорност правног лица за кривично дело и забрана учествовања у поступцима јавних набавки

Законом о одговорности правних лица за кривична дела, као што сам назив говори, уводи се одговорност правних лица за кривична дела. Правним лицима учиниоцима кривичних дела изричу се санкције. Законом о одговорности правних лица за кривична дела *не прописује* се мера безбедности забране учествовања у поступцима јавних набавки. Међутим, оно што је за предмет нашег рада значајно, јесу мере безбедности. Правном лицу се уз казну или условну осуду могу изрећи и мере безбедности. За наш предмет интересовања значајне су нам: 1) јавно објављивање пресуде и 2) забрана обављања одређених регистрованих делатности или послова.

Дакле, суд правном лицу *може* изрећи забрану обављања одређених регистрованих делатности или послова у вези с којима је кривично дело учињено. Ова мера се може изрећи у трајању *од једне до три године* од дана правноснажности пресуде (члан 24 ЗОПЛКД). Опет, изрицање мере је факултативно. Уколико суд изрекне меру, не постоји његова обавеза да достави *обавештење* о изреченој мери, тако да ни Канцеларија за јавне набавке не може да наведене податке *објављује* на својој интернет страници. Свакако, суд *може* правном лицу изрећи и меру безбедности *јавног објављивања пресуде* (члан 26 ЗОПЛКД).

Значајно је указати и на правне последице осуде. Законом о одговорности правних лица за кривична дела прописује се и правне последице осуде, које се састоје у забрани стицања одређених права. Једна од последица је и забрана *учешћа у поступку јавних набавки* (члан 28 ЗОПЛКД). Правне последице осуде наступају по сили закона и могу се прописати у трајању до десет година (члан 29 ЗОПЛКД).

На основу свега наведеног може се закључити да се правном лицу учиниоцу кривичног дела може забранити да учествује у поступку јавних набавки, и то тако што ће суд изрећи меру безбедности забране обављања одређених регистрованих делатности или послова. Такође, правно лице *може* да трпи и правну последицу осуде која се огледа у забрани *учешћа у поступку јавних набавки.*

Одговорност правног и одговорног лица за привредни преступ и забрана учествовања у поступцима јавних набавки

Привредни преступи нису ретка казнена дела која чине правна и одговорна лица. Прописане санкције за учиниоце привредних преступа нису занемарљиве. Основни извор за ову врсту казнених дела јесте Закон о привредним преступима. Важно питање за наш рад јесте да ли се учиниоцу *привредног преступа* може изрећи забрана учествовања у поступцима јавних набавки. Имајући у виду чињеницу да је Закон о привредним преступима донет давне 1977, очекивано би било да се њиме не прописује забрана учествовања у поступцима јавних набавки као врста мере безбедности. Међутим, њиме се прописују заштитне мере које су значајне за предмет нашег рада: 1) *забрана правном лицу да се бави одређеном привредном делатношћу* (члан 34 ЗПП) и 2) *забрана одговорном лицу да врши одређене дужности* (члан 35 ЗПП). Чини се да не би било спорно да се наведене мере безбедности састоје и у забрани учествовања у поступцима јавних набавки. Међутим, имајући у виду да Закон о јавним набавкама *не прописује* привредне преступе (већ само прекршаје), онда је у смислу његове примене неважно шта прописује Закон о привредном преступима.

Да ли је реч о новој мери?

Актуелни Закон о јавним набавкама (ЗОЈН/2012) прописује у члану 167 нешто што је нама значајно. Наиме, *организација надлежна за заштиту конкуренције може* понуђачу односно заинтересованом лицу изрећи *меру забране учешћа у поступку јавне набавке*. Мера може трајати до две године. Против одлуке се може покренути *управни спор* у року од 30 дана од дана пријема одлуке. Дакле, *мера се не изриче* због учињеног прекршаја. Значајно је

указати и на питање да ли се таква изречена *мера* јавно објављивала. С тим у вези, у Закону о заштити конкуренције (Службени гласник Републике Србије, бр. 51/2009, 95/2013) прописано је да се решење којим је утврђена повреда конкуренције, као и закључак о покретању поступка по службеној дужности, *објављују* у *Службеном гласнику Републике Србије* и на интернет страници Комисије (члан 40 ст. 1). Међутим, и сада је на интернет страници Комисије за заштиту конкуренције и интернет страници Управе за јавне набавке доступно решење број 4/0-02-34/2015-74 од 10. 11. 2015. године Савета Комисије за заштиту конкуренције којим је, између осталог, изречена и забрана учешћа у поступку јавне набавке. Дакле, Закон о јавним набавкама, који ће бити на снази до 1. јула 2020. године, прописује *меру* забране учешћа у поступку јавне набавке. Реч је о неказненој (непеналној) мери коју не изриче суд због учињеног казненог дела, али која је по називу, по својој суштини и по последицама пандан заштитној мери забране учествовања у поступцима јавних набавки коју ће од 1. јула 2020. године изрицати суд због учињеног прекршаја у прекршајном поступку. Међутим, ЗОЈН/2019. такође прописује да организација надлежна за заштиту конкуренције *може* привредном субјекту да изрекне м*еру забране учешћа у поступку јавне набавке*. Мера може трајати до две године. Против одлуке се може покренути управни спор у року од 30 дана од дана пријема одлуке (члан 235).

Није тешко закључити да ће од 1. јула 2020. године паралелно егзистирати *заштитна мера забране учествовања* у поступцима јавних набавки, коју ће изрицати суд због учињеног прекршаја, али и *мера* забране учешћа у поступку јавне набавке, коју ће изрицати организација надлежна за заштиту конкуренције због повреде конкуренције у поступку јавне набавке.

Закључак

Неспорно је да законске норме треба мењати и допуњавати у складу са одређеним променама у држави и друштву. Измена појединих прописа и увођење нових института нису оправдани уколико се претходно не изврше одговарајућа истраживања. С тим у вези, било је потребно детаљно прочитати и анализирати заштитне мере које прописује Закон о прекршајима, те након тога донети одлуку о

томе да ли је потребно прописивати нову заштитну меру – *забрану учествовања у поступцима јавних набавки*.

Од 1. јула 2020. године, када почиње да се примењује Закон о допунама Закона о прекршајима, учиниоцима појединих прекршаја из Закона о јавним набавкама изрицаће се заштитна мера забране учествовања *у поступцима јавних набавки.* Заштитна мера ће се изрицати увек када суд у прекршајном поступку утврди прекршајну одговорност учиниоца. Осим тога, подаци о учиниоцу прекршаја (којем је изречена забрана учествовања у поступцима јавних набавки) објављиваће се на интернет страници Канцеларије за јавне набавке. Неспорно је да ће у појединим случајевима учиниоца прекршаја теже погодити заштитна мера и објављивање података на интернет страници него сама казна.

Гледано из угла изрицања мере забране учествовања у поступцима јавних набавки, теже се кажњава учинилац прекршаја него учинилац кривичног дела. Учиниоцу кривичног дела *злоупотребе у вези са јавном набавком*, које је по запрећеној казни неупоредиво друштвено опасније од прекршаја, *може* се изрећи мера безбедности забране вршења позива, делатности и дужности и јавно објављивање пресуде. Дакле, суд одлучује о томе да ли ће изрећи мере безбедности или неће. Такво решење се прописује Кривичним закоником. До истог се закључка долази и у случају примене Закона о одговорности правних лица за кривична дела. На крају, ни Закон о привредним преступима не предвиђа заштитну меру која би се обавезно изрицала учиниоцу привредног преступа, а која се састоји у *забрани учествовања у поступцима јавних набавки.*

Литература

1. *Закон о допунама Закона о прекршајима*, Службени гласник Републике Србије, бр. 91/2019.
2. *Закон о заштити конкуренције*, Службени гласник Републике Србије, бр. 51/2009, 95/2013.
3. *Закон о јавним набавкама*, Службени гласник Републике Србије, бр. 124/2012, 14/2015, 68/2015.
4. *Закон о јавним набавкама*, Службени гласник Републике Србије, бр. 91/2019.

5. *Закон о одговорности правних лица за кривична дела*, Службени гласник Републике Србије, бр. 97/2008.
6. *Закон о прекршајима*, Службени гласник Републике Србије, бр. 65/2013, 13/2016, 98/2016 (Одлука Уставног суда).
7. *Закон о привредним преступима*, Службени лист СФРЈ, бр. 4/77, 36/77, 14/85, 74/87, 57/89, 3/90, Службени лист СРЈ, бр. 27/92, 24/94, 28/96, 64/2001, Службени гласник Републике Србије, бр. 101/2005.
8. *Кривични законик*, Службени гласник Републике Србије, бр. 85/2005, 88/2005, 107/2005, 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014, 94/2016, 35/2019.
9. Милић, И. (2016). Да ли је кривично дело увек најтеже казнено дело? (I део). *Зборник радова Правног факултета у Новом Саду*, бр. 3.
10. Милић, И. (2017). Да ли је кривично дело увек најтеже казнено дело? (II део). *Зборник радова Правног факултета у Новом Саду*, бр. 3.
11. Ристивојевић, Б., Милић, И. (2016). Одговорност родитеља за прекршаје које учине њихови потомци. *Анали Правног факултета у Београду*, бр. 1.
12. Ристивојевић, Б., Милић, И. (2018). *Основи прекршајног права*. Нови Сад.
13. Пресуда Општинског суда у Прокупљу К. бр. 473/07 од 1. 10. 2009. године и Пресуда Апелационог суда у Нишу, КжЛ. бр. 1393/10 од 9. 6. 2010. године, *Билтен Апелационог суда у Нишу*, бр. 1/2010, Београд, Обрадила: судија Снежана Милошевић. Извор: електронска база података *Propisi online*, 3. 10. 2020.

Електронски извори

1. http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/lat/pdf/predlozi_zakona/2019/2665-19%20-%20Lat..pdf
2. http://www.kzk.gov.rs/komisija-izrekla-mere-nakon-utvrdene-povrede-konkurencije-u-postupku-javne-nabavke-ministarstva-odbrane-republike-srbije
3. http://www.ujn.gov.rs/vesti/komisija-za-zastitu-konkurencije-izrekla-meru-zabrane-ucesca-u-svojstvu-ponudjaca-u-postupku-javne-nabavke/

Safety Measure of Prohibiting Participation in Public Procurement Procedures in Misdemeanor Law

***Abstract**: In December 2019, the National Assembly of the Republic of Serbia passed the Law on Amendments to the Law on Misdemeanors, which has a total of three articles. The law entered into force on July 1, 2020. It prescribes a new safety measure prohibiting participation in public procurement procedures. The focus of the author's attention is, more precisely, the safety measure of prohibition participation in public procurement procedures.*

***Keywords**: public procurement, misdemeanor, criminal offense, prohibition, security measures.*